

26.10.2018

Monikulttuuriasiain neuvottelukunnan kokous

Aika 11.10.2018 klo 17:01-18:40

Paikka Vihreän liiton ryhmähuone, Valtuustotalo, Espoonkatu 4

Osallistujat Luottamushenkilöjäsenet:
Rauli Virtanen, pj
Hossein Janei
Päivi Käri-Zein klo 18:15 alkaen
Hanna Mutanen
Eeva Sahlman
Ibrahim Saylir
Cristian Tudose klo 17:13 alkaen
Ria Özberk

Nuorisovaltuuston edustaja:
Salma Heib klo 17:19 alkaen

Kaupungin hallituksen edustaja:

Yhteisöjen asiantuntijajäsenet:
Mohammed El Amri
Minna Lähteenmäki
Marja Manninen
Matti Peiponen
Mikko Törnqvist klo 17:07 alkaen
Sirkka Wiman
Roosa Åkerlund

Kaupungin asiantuntijaedustajat:
Teemu Haapalehto
Katariina Lappalainen, kokouksen sihteeri

Poissa:
Christina Gestrin
Stanislav Marinets
Mariam Varjonen

26.10.2018

Allekirjoitukset

Rauli Virtanen
puheenjohtaja

Katariina Lappalainen
sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty:

26.10.2018

Ria Özberk

26.10.2018

Asiat	Liitteet	Otsikko
1		Kokouksen avaus
2		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
3		Pöytäkirjan tarkastajan valinta
4		Esityslistan hyväksyminen
5	1	Pakolaisten mielenterveyden tukeminen Suomessa: Paloma-käsikirjan esittely projektipäällikkö Satu Jokela, THL
6	2	Ulkomaalaistaustaisen nuoren psyykkisen tuen polku Espoossa projektipäällikkö Hanna Lehtinen, ulkomaalaistaustaisten palveluprosessit
7		Neuvottelukunnan kannanoton työstäminen
8		Muut ajankohtaiset asiat
9		Kokouksen päättäminen

26.10.2018

Asiat

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 17:01.

2 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

3 Pöytäkirjan tarkastajan valinta

Pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin Ria Özberk.

4 Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin.

5 Pakolaisten mielenterveyden tukeminen Suomessa: Palomakäsikirjan esittely projektipäällikkö Satu Jokela, THL

Projektipäällikkö Satu Jokela esitteli neuvottelukunnalle pakolaisten mielenterveyden tueksi Paloma-hankkeessa tehtyä käsikirjaa. Jokelan mukaan on hyvä muistaa, että ulkomaalaistaustaiset ovat Suomessa hyvin moninainen ryhmä ja harvoja ilmiöitä voidaan yleistää kaikkiin. Perhesyyt ja työ ovat yleisimmät tulosyyt Suomeen muuttavilla ulkomaalaistaustaisilla. Lähi-idän ja Afrikan maista tulee suurin osa pakolaisista tällä hetkellä. Ulkomaalaistaustaisten terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavat maahanmuuttoon liittyvien syiden (mm. lähtömaa ja kokemukset siellä, maahanmuuttoprosessi, elinympäristö ja olosuhteet Suomessa) lisäksi yksilölliset syyt (koulutustausta, työllisyysaste ja tulotaso, elintavat ja Suomessa vietetty aika).

THL tekee ja on tehnyt ulkomaista syntyperää olevien terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä tutkimuksia. Näistä Maahanmuuttajien terveys- ja hyvinvointitutkimuksessa (Maamu) vuosina 2010-2012 selvitettiin työikäisten venäläis-, somali- ja kurditaustaisten maahanmuuttajien terveyttä, hyvinvointia ja palveluiden käyttöä sekä elinoloja Suomessa. UTH eli Ulkomaista syntyperää olevien työ ja hyvinvointi -tutkimus oli laajin Suomessa toteutettu ulkomaista syntyperää olevaan väestöön kohdistuva väestötutkimus, jossa kartoitettiin ulkomaista syntyperää olevien terveyttä, hyvinvointia, toiminta- ja työkykyä ja elinoloja niin, että mukana olivat kaikki kieliryhmät ja myös muualla kuin suurimmissa kaupungeissa asuvat.

Paloma- hanke sai alkunsa vuonna 2016 tarpeesta kehittää mielenterveyspalveluita. Hankkeessa on ollut mukana paljon asiantuntemusta. Näistä esimerkkeinä muun muassa erikoislääkäri Tapio

26.10.2018

Halla Tampereen maahanmuuttajien psykiatrian poliklinikalta ja erikoislääkäri Venla Lehti Husin kulttuuripsykiatrian poliklinikalta.

Paloma-käsikirjaa tarvitaan muun muassa, koska ulkomaalaistaustaisen väestön määrä kasvaa Suomessa, pakolaistaustaisilla on havaittu koko väestöä enemmän psyykkistä oireilua, ammattilaiset tarvitsevat tietoa ja työkaluja pakolaisten mielenterveyden tukemiseen sekä yhtenäiset käytännöt puuttuvat ja alueilla on eroja pakolaisten mielenterveystyössä. Käsikirjasta löytyy tietoa pakolaisuuteen liittyvistä mielenterveyden voimavara- ja riskitekijöistä, kuten traumatisoitumisesta, kotoutumisvaiheen haasteista, mielenterveyteen liittyvistä käsityksistä, kielitaidon merkityksestä ja päihteistä. Tämän lisäksi käsikirjassa on suosituksia, keinoja ja työkaluja eri alojen päättäjille, esihenkilöille ja ammattilaisille pakolaisten mielenterveyden edistämiseen, ongelmien tunnistamiseen ja hoitoon.

6 Ulkomaalaistaustaisen nuoren psyykkisen tuen polku Espoossa projektipäällikkö Hanna Lehtinen, ulkomaalaistaustaisten palveluprosessit

Projektipäällikkö Hanna Lehtinen esitteli neuvottelukunnalle tekeillä olevaa ulkomaalaistaustaisen nuoren psyykkisen tuen polkua Espoossa. Idea tällaisen polun tarpeesta lähti liikkeelle nk. Nuorten Koty-verkostosta, joka kokoontuu säännöllisesti Espoossa kotoutumis- ja työllistymisasioiden äärelle. Lehtinen esitteli joitakin nostoja espoolaisten ulkomaalaistaustaisten nuorten tuoreimmasta kouluterveyskyselystä. Näistä nousee esiin, että tämä nuorten ryhmä kokee enemmän koulukiusaamista ja nk. syrjivää kiusaamista sekä vapaa-ajalla että koulussa kuin kantaväestön nuoret. Nämä nuoret ovat myös useammin ilman läheistä ystävää. Erityisenä huolena kyselyssä nousee esiin ulkomaista syntyperää olevat ulkomailla syntyneet pojat. Toisaalta ulkomaalaistaustaiset nuoret ovat aliedustettuina mielenterveyspalveluissa Espoossa.

Nuoren psyykkisen tuen polkua kehittävästä ryhmästä on noussut esiin aiheita kuten kieli- ja kulttuurierojen merkitys, jäykät auttamisen rakenteet, resurssit ja kohdennus oikeisiin palveluihin. Haasteita on myös muun muassa tiedonkulussa eri palvelujen välissä, nuoren motivoinnissa hoitoon sekä erikoissairaanhoidon palvelujen toimimattomuudessa. Työryhmä on miettinyt joitakin asioita, joilla tilannetta saataisiin parempaan suuntaan. Näitä on esimerkiksi pidempi vastaanottoaika ja sen huomioiminen myös henkilöstöresursseissa sekä kulttuuriohjaajien käyttäminen kulttuurisensitiivisyyden sekä työn tehokkuuden ja laadun lisäämiseksi.

Neuvottelukunta kävi keskustelua mielenterveyspalvelujen tilanteesta nuorten ulkomaalaistaustaisten osalta. Neuvottelukunnasta ehdotettiin kannanoton tekemistä näiden työryhmältä tulleiden esimerkkien eteenpäin

26.10.2018

viemiseksi. Keskustelussa nousi esiin kokemusmielipiteitä mielenterveyspalvelujen kehittämisen puolesta sekä keskustelussa tuotiin esiin mielenterveyspalvelujen kehittämistä vastustava mielipide. Neuvottelukunta jäi miettimään kannanoton tekemistä.

7 Neuvottelukunnan kannanoton työstäminen

Neuvottelukunta kävi läpi kannanottoluonnosta edellisessä kokouksessa esillä olleiden suomen kielisen varhaiskasvatuksen nostojen pohjalta. Siihen tehtiin joitakin muutoksia ja päätettiin, että se tullaan lähettämään kaupunginhallitukseen tai kaupunginvaltuustoon. Tuotiin myös esiin, että neuvottelukunnassa on jäsenenä kaupunginhallituksen edustaja, jonka kautta asiaa olisi hyvä nostaa esiin kaupunginhallituksessa.

8 Muut ajankohtaiset asiat

Katsomusten viikko on taas tulossa. Viikkoa vietetään ensimmäisellä helmikuun viikolla. Neuvottelukunnassa halutaan jatkaa perinnettä osallistua tähän viikkoon. Kokouksessa päätettiin perustaa työryhmä vetämään viikon suunnittelua. Ryhmää vetää Matti Peiponen.

Marraskuussa on tulossa Ahtisaari-päivät. Neuvottelukunta on osallistumassa myös tähän tapahtumaan.

9 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 18:40.